

INFORMATIENOTA

M40

Zaaknummer: Z-19-76233
Documentnummer: VB/Raad/20/01060
Onderwerp: Betekenis van het voorlopig concept-bod RES voor de gemeente Berg en Dal
Vergadering B&W: 14 juli 2020
Raadsvergadering: 24 september 2020
Portefeuillehouder: Wethouder N.A.V. Verheul
Ambtenaar: E.A. de Vries
Mailadres: B.deVries@bergendal.nl

Aan de gemeenteraad,

Kennisnemen van het voorlopig concept-bod RES regio Arnhem Nijmegen

Waarom nu naar de raad?

Als Regio Arnhem Nijmegen zijn we verplicht om een Regionale Energie Strategie (RES) te maken. Op 30 januari 2020 heeft de Raad de "Startnotitie Regionale Energiestrategie Regio Arnhem Nijmegen" vastgesteld, met de voorwaarde dat iedere gemeente eerst en vooral de eigen opgave voor 2030 dient in te vullen.

Het voorlopige concept-bod ligt nu ter besluitvorming bij het college. Het college biedt u – volgens het eerder afgesproken proces- het voorlopig concept-bod RES en een informatienota ter kennisgeving aan.

In het voorlopig concept-bod RES regio Arnhem Nijmegen (zie bijlage) staat wat wij als regio in het concept-bod willen aanbieden aan het Rijk. Het voorlopig concept-bod is ook [hier](#) te vinden. U kunt vanuit dit document doorklikken naar de storymap. Daarin staat de verdiepende informatie.

In deze informatienota benoemen we wat de betekenis is voor de gemeente Berg en Dal.

Betekenis ten aanzien van elektriciteit

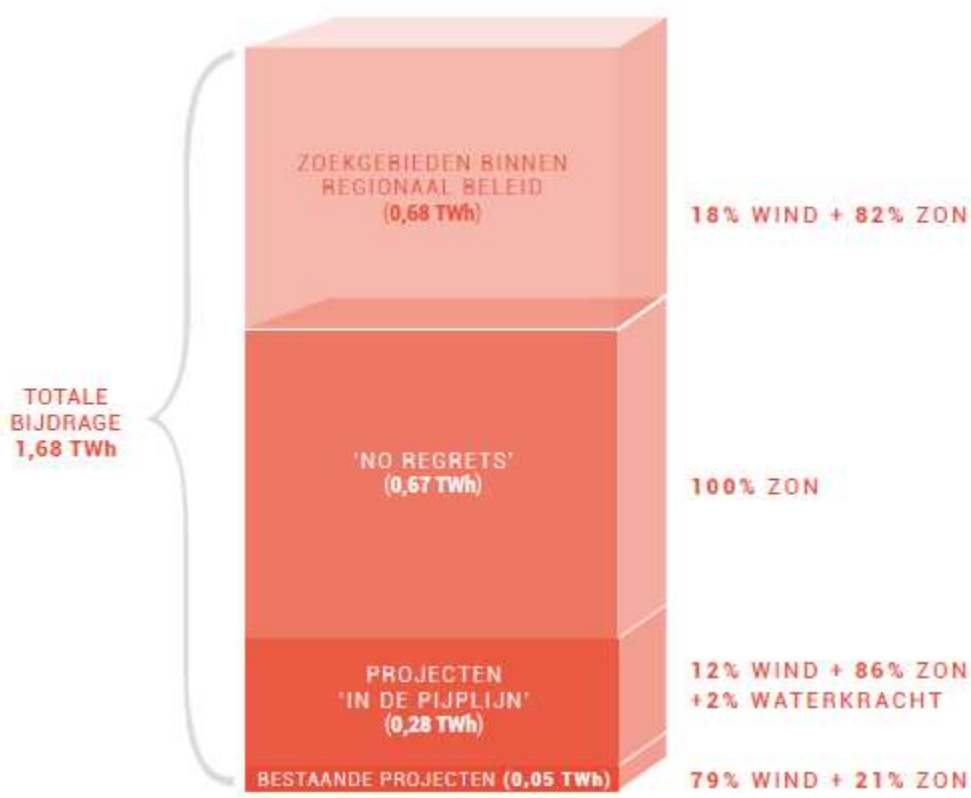
In het voorlopig concept-bod dragen we vanuit onze regio met 1,68 TWh bij aan de klimaatafspraken uit het Interbestuurlijk Programma en het Klimaatakkoord. Dit bod bestaat uit de volgende onderdelen:

- Bestaande projecten (0,05 TWh): zijn de windmolens en zonneparken die al aanwezig zijn in onze regio.
- Projecten die 'in de pijplijn' zitten (0,28 TWh): Dit zijn bestaande projecten die al in een vergevorderd stadium zijn, maar nog niet draaiend zijn.
- 'No regrets' (0,67 TWh): Dit zijn locaties waar een ontwikkeling mogelijk is. Vanuit regionaal oogpunt lijkt het geen probleem te zijn om op deze plekken duurzame energie op te

gaan wekken. Hierbij gaat het om voormalige vuilstortplaatsen, zandwinplassen, dorpszonneparken (max. 5 ha). Ook valt 0,47 TWh van zonnepanelen op grootschalige daken hieronder.

- Regionale zoekgebieden (0,68 TWh): De locaties in onze gemeente vallen onder regionale zoekgebieden.

Hiermee dragen we in verhouding ruimschoots bij aan de landelijke doelstelling. Ter indicatie, als regio moeten we tussen de 0,6 en 1,5 TWh aan duurzame elektriciteit opwekken. Wij zijn net als alle andere gemeenten in onze regio, mede-ondertekenaar van het Gelders Energie Akkoord. De doelstelling uit het Gelders Energieakkoord is strenger dan die van het Rijk, namelijk 55% CO₂-besparing in 2030 (t.o.v. 1990). Dat doel is met dit bod nog niet in zicht. Daarom hebben we als regio een ruim voorlopig concept-bod neergezet. Deze besparing hoeft echter niet volledig uit duurzame opwek te komen, maar kan ook met andere, aanvullende maatregelen worden bereikt.

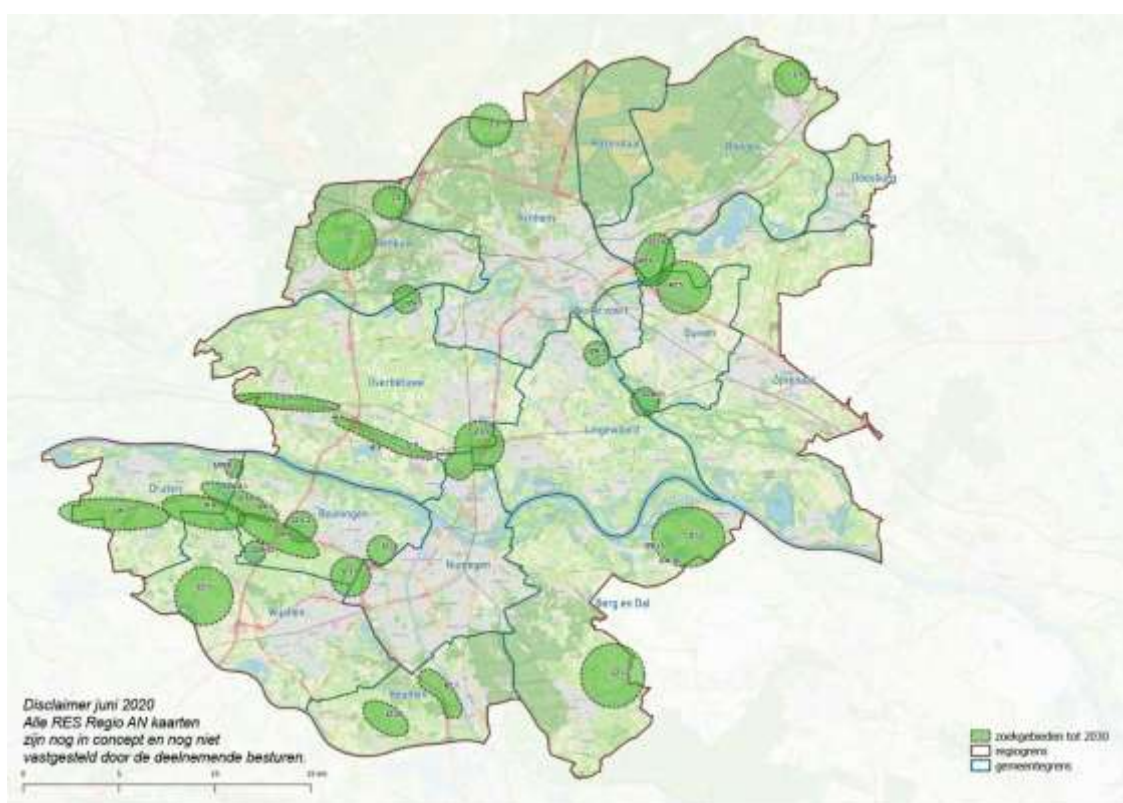

Op onderstaande kaart staan de gebieden die in beeld zijn als zoekgebieden binnen de RES. Als gemeente Berg en Dal zijn wij ver voordat we als regio verplicht werden om een RES te ontwikkelen, zelf begonnen een Ruimtelijke Visie Duurzame Energieopwekking te maken. Wij hebben deze door de Raad vastgestelde Ruimtelijke Visie Duurzame Energieopwekking in de RES ingebracht. Onze zoekgebieden voor grootschalige zonneparken en de uitgesloten gebieden voor zonneparken zijn in de RES overgenomen.

Binnen de RES is het zoekgebied tussen Leuth en Millingen aan de Rijn benoemd als “intensief zon”. Er wordt dan vanuit gegaan dat in 2030 20% van het zoekgebied omgevormd wordt tot

zonnepark. Het zoekgebied ten oosten van de Wylerbaan is aangegeven als “extensief zon”. Uitgangspunt is dat 10% van dit zoekgebied omgevormd wordt tot zonnepark. Zelf zijn we in onze Ruimtelijke Visie Duurzame Energieopwekking er vanuit gegaan dat tot 2023 gemiddeld 15% van onze zoekgebieden omgevormd worden tot een zonnepark. De op dit punt gekozen uitgangspunten van de RES liggen redelijk in lijn met onze uitgangspunten.

Binnen onze gemeentegrenzen zijn in de RES geen zoekgebieden voor windmolens opgenomen. Dit geeft ons de ruimte om de door de Raad voorgenomen discussie over windmolens te voeren. Mochten we na de discussie over windmolens tot de conclusie komen dat er ook in onze gemeente ruimte moet komen voor windmolens, dan kan dat altijd in het vervolg van de RES, bijvoorbeeld in RES 2.0 of RES 3.0 ingebracht worden.

Op regionaal niveau wordt ook gesproken over “no-regrets”. Dit zijn bijvoorbeeld grote daken, stortplaatsen en zandwinplassen. Deze kunnen vol gelegd worden met zonnepanelen. Ook vallen zogenaamde “dorpszonneparken” onder de “no-regrets”. De RES gaat uit van een dorpszonnepark van maximaal 5 hectare bij 25% van de dorpen. Deze locaties staan niet apart op bovenstaande kaart ingetekend.

Vooral stortplaatsen en dorpszonneparken zijn voor ons niet automatisch “no-regret”-locaties. Wij hebben in onze Ruimtelijke Visie Duurzame Energieopwekking 2019 duidelijk aangegeven dat wij geen confetti van zonneparken willen die verspreid over de gemeente is “uitgestrooid”. Daarom hebben wij ervoor gekozen om specifieke locaties én zoekgebieden voor zonneparken

aan te wijzen. Daarmee concentreren wij de zonneparken in onze gemeente en kunnen we op andere plaatsen ons unieke landschap beschermen.

De RES dwingt ons op dit moment niet om ons beleid op dit punt aan te passen. Wij kunnen zelf bepalen of een locatie voor ons ook echt een “no-regret”-locatie is.

Betekenis ten aanzien van warmte

Er is een overzicht opgesteld van de warmtevraag in de regio, bovenlokale warmtebronnen en bijbehorende warmte-infrastructuur. Daaruit blijkt dat de regio voldoende potentie heeft om de bestaande warmte-infrastructuur verder uit te breiden en te ontwikkelen, maar er lijken op dit moment onvoldoende warmtebronnen te zijn om in de volledige warmtevraag te kunnen voorzien.

In de RES kijken we onder andere naar de mogelijkheden voor (boven)regionale warmteclusters. Dit zijn grote warmtebronnen, zoals afvalcentrales, met een warmteoverschot. We onderzoeken de mogelijkheden om via warmtenetten dorpen en steden te voorzien van warmte. Aansluiting bij bovenregionale warmteclusters is voor grote delen van de regio onmogelijk. Via de RES wordt ons nu de kans geboden om - indien gewenst - in gesprek te gaan met de Bio-Energie Centrale in Cuijk en te onderzoeken of Groesbeek onderdeel uit kan maken van een warmtecluster rondom deze centrale. Dit vergroot het palet aan warmteoplossingen waarvan we gebruik kunnen maken. In onze Transitievisie Warmte (in voorbereiding) kan dit nader onderzocht worden.

Het voorlopig concept-bod is een kwalitatieve inventarisatie op hoofdlijnen en doet nog geen uitspraak over de verdeling van bovenregionale warmtebronnen. Dit wordt in een later stadium verder uitgewerkt en concreet gemaakt. Dit is conform de richtlijnen waaraan het concept-bod moet voldoen.

Betekenis ten aanzien van systeemefficiëntie

Zoeken naar systeemefficiëntie betekent dat we kijken naar een optimaal energienetwerk. Efficiënt gebruik en ontwikkeling van leidingen, stations en andere onderdelen van het netwerk is belangrijk, omdat wijzigingen of uitbreiding van het netwerk kostbaar zijn en betaald moeten worden door de gebruikers, de inwoners.

Wanneer we alle onderdelen van het energiesysteem in samenhang bekijken, komt er een grote uitdaging op de netbeheerder af. Uit de RES blijkt dat grote delen van het net op dit moment onvoldoende capaciteit hebben en dat aanpassingen nodig zijn. Van de 35 elektriciteitsstations in de regio zijn er 15 die vóór 2030 de maximumcapaciteit bereiken. Daaronder zijn ook de twee stations in onze gemeente (Oude Zevenheuvelenweg en Steenheuvelstraat). Ook hier is de capaciteit van het netwerk (te) klein.

Eén zonnepark, een nieuwe woonwijk of nieuwe bedrijven van enige omvang, kunnen al voor problemen zorgen. Het station Steenheuvelstraat bereikt waarschijnlijk eerder de maximale capaciteit dan het station aan de Oude Zevenheuvelenweg. De netbeheerder onderzoekt nu welke oplossing op welke plek vanuit hun oogpunt logisch is. We zijn hierover met hen in gesprek. Als gemeente hebben we in het kader van de ontwikkeling van grootschalige zonneparken regelmatig contact met de netbeheerder. Hierin worden ook de mogelijke toekomstige netwerk-

ontwikkelingen besproken. Een van de oplossingen kan een nieuw elektriciteitsstation zijn. Een nieuw station helpt ons om onze duurzaamheidsdoelstellingen te halen. Uiteraard zal een nieuw elektriciteitsstation goed moeten worden ingepast in zijn omgeving en moeten de reguliere ruimtelijke ordeningsprocessen gevolgd worden.

Voor een optimaal gebruik van het net is vanuit het oogpunt van de netbeheerder een verdeling van ongeveer 50% zonne-energie en 50% windenergie het best. In de plannen binnen de RES blijkt dat deze verhouding zeer ver weg is.

Ons gemeentelijk beleid komt op dit moment overeen met de RES. De Raad heeft zich reeds voorgenomen een discussie over windmolens te voeren.

Betekenis ten aanzien van participatie

Er is in de Regio Arnhem Nijmegen veel werk verzet en met veel stakeholders zoals bedrijven, belangenorganisaties, coöperaties, bewoners en raadsleden gesproken over het voorlopig concept-bod. In het proces waren meer dan 450 personen – veelal vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties – betrokken. Dit voorlopig concept-bod is het resultaat van alle ingebrachte kennis en denkkraft.

Desondanks hebben sommige partijen in de regio zorgen over de participatie van de inwoners. Voor ons geldt dat het voorlopig concept-bod van de RES, overeenkomt met de door de Raad vastgestelde Ruimtelijke Visie Duurzame Energieopwekking. In de ontwikkeling van deze visie hebben wij onze inwoners uitvoerig betrokken, zodat onze inwoners en andere belanghebbenden al mee hebben gedacht.

Voor wat betreft de uitvoering van projecten geldt uiteraard dat initiatiefnemers van zonneparken onze inwoners ook uitvoerig moeten betrekken.

Betekenis ten aanzien van besluitvorming

In de door de raad vastgestelde startnotitie RES is afgesproken dat het college een besluit neemt over het voorlopig concept-bod. De Raad besluit over het eindbod. Daarom is het zaak om de Raad ook te betrekken bij het voorlopig concept-bod.

In de oorspronkelijke planning was daar nauwelijks tijd voor. In verband met het Corona-virus heeft het Nationaal Programma RES uitstel verleend aan de 30 RES-regio's. De einddatum voor het indienen van het concept-bod is verplaatst van 1 juni 2020 naar 1 oktober 2020. Dit geeft ons nu de ruimte om de Raad om wensen en bedenkingen te vragen. De reacties worden door de werkorganisatie RES gebundeld en samengevat in een oplegnotitie. Deze worden toegevoegd aan het concept-bod.

Het onderstaande tijdspad wordt nu gevolgd:

- Uiterlijk 18 augustus 2020: Een collegebesluit nemen over het voorlopig concept-bod.
- 10 september 2020: Indien gewenst kan het voorlopig concept-bod in de Carrousel besproken worden. Er kunnen dan eventueel wensen en bedenkingen aan het college meegegeven worden.

- 15 september 2020: Reactie van de Carrousel op het voorlopig concept-bod in de collegevergadering bespreken.
- 15 september 2020: Besluit (inclusief eventuele reactie van de Carrousel) kenbaar maken aan de werkgroep RES.
- 1 oktober 2020: Werkgroep RES biedt concept-bod inclusief wensen en bedenkingen aan, aan het nationaal programma RES.
- 1 oktober 2020 tot circa 1 maart 2021: toewerken naar definitief eindbod. Mede op basis van doorrekeningen door het Planbureau voor de Leefomgeving.
- 1 maart 2021: bestuurlijke besluitvorming (door de Raad) over definitief eindbod in gang zetten.
- 1 juli 2021: Werkgroep RES biedt het definitieve eindbod aan, aan het Nationaal Programma RES.
- Vermoedelijk 1 juli 2021: begin van de uitvoeringsfase.
- 2023: Evaluatie en actualisatie RES 2.0

In de planning vanaf 1 oktober 2020 kunnen data mogelijk nog iets verschuiven. Echter, het staat vast dat we op 1 juli 2021 het eindbod aanbieden.

Samenvatting

Het voorlopige concept-bod RES regio Arnhem Nijmegen ligt nu ter besluitvorming bij het college. Op 1 oktober 2020 wordt het concept-bod RES aangeboden aan het Nationaal Programma RES

Onze ruimtelijke visie duurzame energie opwekking en het voorlopig concept-bod RES komen overeen. Het voorlopige concept-bod RES biedt ons kansen in de warmtetransitie. Het energienetwerk is een punt van aandacht, maar daarover zijn met in gesprek met de netbeheerder. De Raad besluit over het eindbod RES. Dit eindbod moet uiterlijk op 1 juli 2021 aangeboden worden aan het Nationaal Programma RES.

Burgemeester en wethouders van gemeente Berg en Dal,	
De secretaris,	De burgemeester,
E.W.J. van der Velde	mr. M. Slinkman

Bijlagen digitaal ter inzage
Bijlage ter inzage griffier